

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för pedagogik och didaktik

**PDG215 SOCIALA OCH EMOTIONELLA SVÅRIGHETER – ORSAKER OCH
PEDAGOGISKA KONSEKVENSER, 15 HÖGSKOLEPOÄNG**

*Social and Emotional Difficulties – Causes and Pedagogical Consequences,
15 higher education credits*

Grundnivå/First cycle

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av institutionsstyrelsen vid institutionen för pedagogik och didaktik 2006-11-17 och reviderad 2007-03-29.

Kursplanen gäller fr.o.m. höstterminen 2007

Ansvarig institution: Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

Utbildningsområde: Undervisning

2. Inplacering

Huvudområde: Pedagogik och didaktik

Kursen ges dels som specialiseringskurs inom lärarprogrammet, dels som fristående kurs på grundnivå och kan ingå som valbar kurs i kandidatexamen i huvudområdet.

3. Förkunskaper

För tillträde till specialiseringskursen krävs med godkänt resultat genomgåna kurser LAU 100 samt LAU 160 samt en inriktning inom lärarprogrammet där minst 30 poäng är godkända. Som fristående kurs krävs med godkänt resultat genomgåna valbara kärnkurser om 30 hp i specialpedagogik, alternativt lärarexamen eller motsvarande.

4. Kursens lärandemål

Efter avslutad kurs skall studenten i relation till området socio-emotionella svårigheter:

- kunna känna igen symtom och uttryck för socio-emotionella svårigheter
- kunna analysera orsaker till svårigheter med hjälp av olika teorier
- kunna identifiera faktorer och förhållanden som kan leda till svårigheter
- ha kunskap om faktorer som bidrar till att skapa en positivt utvecklingsfrämjande inlärningssituation

- ha kännedom om lagar och förordningar som reglerar insatser för barn, ungdomar och vuxna i socio-emotionella svårigheter samt samhällets insatser på dessa områden
- kunna analysera och problematisera egna tankar, reaktioner och förhållningssätt i relation till socio-emotionella svårigheter
- ha kunskap om faktorer som underlättar respektive försvårar samarbete med föräldrar och barn samt andra professioner, myndigheter och organisationer.

5. Innehåll

Kursen behandlar grundläggande utvecklingspsykologi med fokus på social och emotionell utveckling. Vidare belyses symtom och uttryck för sociala och emotionella svårigheter och orsaker till dessa diskuteras och analyseras utifrån olika teorier och förklaringsmodeller.

De problemområden som kursen belyser kan delas in i tre huvudgrupper:

- Inåtriktade reaktioner som t.ex. ångslan, nedstämdhet, depression, tillbakadragenhet och psykosomatik.
- Utåtriktade reaktioner som t.ex. aggressivitet, våld, mobbning och normbrytande beteenden.
- Koncentrationssvårigheter av varierande slag.

Olika sätt att hantera sociala och emotionella utvecklingshinder genom pedagogiska stödinsatser behandlas liksom kännedom om, och samverkan med samhällets övriga insatser. Aktuella styrdokument som reglerar insatser för barn, ungdomar och vuxna är också en del av innehållet.

Medvetenhet om egna reaktioner och förhållningssätt i arbetet med människor i svårigheter är ett viktigt inslag genom hela kursen.

6. Litteratur

Se separat litteraturlista.

7. Former för bedömning

Kursen betygssätts ur ett helhetsperspektiv. Bedömning av kunskaper och färdigheter sker vid ett antal obligatoriska delexaminationer som bestäms i samband med kursstart. Delexaminationerna sker muntligt respektive skriftligt såväl enskilt som i grupp. Vid bedömning skall underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Den som godkänts i prov får inte delta i nya prov för högre betyg.

Enskilt fördjupningsarbete motsvarande c:a två veckors självständigt arbete utgör också underlag för bedömning.

Examinationernas form bör bidra till studentens lärande.

8. Betyg

Vid bedömning används en tregradig betygsskala; Väl Godkänd, Godkänd och Underkänd

9. Kursvärdering

I kursen ingår kursvärdering avseende kursens innehåll, uppläggning och genomförande. Kursvärderingen skall sammanställas och diskuteras i kurslaget samt vara vägledande för utveckling av kommande kurs. Sammansällningen skall vidare informeras på kursintroduktionen i kommande kurs.

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för pedagogik och didaktik

LITTERATURLISTA

SOCIALA OCH EMOTIONELLA SVÅRIGHETER – ORSAKER OCH PEDAGOGISKA KONSEKVENSER, 15 HÖGSKOLEPOÄNG

Obligatorisk facklitteratur

Kinge, Emelie (2000). *Empati hos vuxna som möter barn med särskilda behov*. Lund: Studentlitteratur. 126 s.

Nordahl, Thomas., Sörlie, Mari-Anne., Manger, Terje. & Tveit, Arne. (2007). *Att möta beteendeproblem bland barn och ungdomar – Teoretiska och praktiska perspektiv*. Stockholm: Liber. 263 s.

En av nedanstående tre böcker:

Askland, Leif. & Sataoen, Svein Ole. (2003). *Utvecklingspsykologiska perspektiv på barns uppväxt*. Stockholm: Liber. 301 s.

Havnesköld, Leif. & Risholm Mothander, Pia. (2002) *Utvecklingspsykologi. Psykodynamisk teori i nya perspektiv*. 250 s.

Sommer, Dion. (2005) *Barndomspsykologi*. Malmö: Runa förlag. 255 s.

Valbar litteratur

Andersson, Inga. (2001). *Samverkan för barn som behöver*. Stockholm: HLS. 241 s.

Bengtsson, Hans. & Svensson, Krister. (2006). *Ansvar och sekretess i förskola och skola*. Stockholm: Liber. 305 s.

Broberg, Anders, Almqvist, Kjerstin. & Tjus, Tomas. (2003). *Klinisk barnpsykologi – Utveckling på avvägar*. Stockholm: Natur och Kultur. 325 s.

Cleve, Elisabeth. (2002). *En stor och en liten är borta – Kristerapi med en två-årig pojke*. Stockholm: Wahlström & Widstrand. 250 s.

Dyregrov, Atle. & Raundalen, Magne. (1995). *Sorg och omsorg*. Lund: Studentlitteratur 161 s.

Erling, Ann. & Hwang, Philip. (red)(2001). *Ungdomspsykologi – Utveckling och livsvillkor*. Stockholm: Natur & Kultur. 212 s.

Folkman, Marie-Louise. (1998). *Utagerande och inåtvända barn – det pedagogiska samspels möjligheter i förskolan*. Malmö: Runa. 201 s.

- Godani, Ghun. (2004). *Till en pedagog från en psykolog – om traumatiserade barn i undervisningen* Stockholm: Rädda barnen. 112 s.
- Green, Ross. (2003). *Explosiva barn*. Stockholm: Cura. 287 s.
- Grünbaum, Anita. & Lepp, Margret. (2005). *Dracon i skolan – drama, konflikthantering och medling*. Lund: Studentlitteratur. 171 s.
- Gunnarsson, Bernt. (1999). *Lärandets ekologi*. Lund: Studentlitteratur. 106 s.
- Hellsten, Tommy. (1999). *Flodhästen i vardagsrummet – Om medberoende och mötet med barnet inom oss*. Göteborg: Cordia/Trots allt. 155 s.
- Helmen Borge, Anne Inger. (2005). *Resiliens – risk och sund utveckling* Lund: Studentlitteratur. 156 s.
- Johannessen, Eva. (19997). *Barn med socio-emotionella problem*. Lund: Studentlitteratur 138 s.
- Jorgensen, Margot. & Schreiner, Peter. (2001). *Fighterrelationen – barns kamp med vuxna*. Göteborg: Ninac. 161 s.
- Kadesjö, Björn. (2001). *Barn med koncentrationssvårigheter*. Stockholm: Liber. 272 s.
- Killen, Kari. (2002). *Barndomen varar i generationen – om förebyggande arbete med utsatta familjer*. Stockholm: Wahlström & Widstrand. 240 s.
- Kimber, Birgitta. (1993). *Att stå ut med busungar eller boken som lockar fram kraften hos de vuxna*. Solna: Ekelunds. 93 s.
- Lund, Ingrid. (2006). *Hon sitter ju bara där! Inagerande beteende hos barn och unga*. Lund: Studentlitteratur. 143 s.
- Lundgren, Mikael. & Lökhölm, Kent. (2006). *Motivationshöjande samtal i skolan – att motivera och arbeta med elevers förändring*. Lund: Studentlitteratur. 140 s.
- Lundgren, Marianne. & Persson, Bengt. (2003) *Barn och unga i riskzonen – Samverkan och förebyggande arbete*. Stockholm: Svenska kommunförbundet. 85 s.
- Nilzon, Kjell R. (1995). *Barn och depression*. Lund: Studentlitteratur. 96 s.
- Ogden, Terje. (2003). *Social kompetens och problembeteende i skolan – kompetensutvecklande och problemlösande arbete*. Stockholm: Liber. 286 s.
- Raundalen, Magne. (1997). *Empati och aggression - Om det viktigaste i barnuppfostran*. Lund: Studentlitteratur. 228 s.
- Taylor, Solveig. (1993). *Den största hemligheten – en bok om sexuella övergrepp och hur de kan förebyggas*. Stockholm: Informationsförlaget. 207 s.
- Sernhede, Ove. (2002). *Alienation is My Nation - Hiphop och unga mäns utanförskap i det nya Sverige*. Stockholm: Ordfront. 250 s.
- Teeter, Phyllis Anne. (2004). *Behandling av AD/HD – ett utvecklingspsykologiskt perspektiv*. Lund: Studentlitteratur. 425 s.
- Wiking, Barbro. (1998). *Bråkiga barn. Praktisk psykologi för pedagoger i förskola och skola*. Stockholm: Liber. 118 s.
- Wrethander Bliding, Marie. (2007). *Inneslutning och uteslutning – barns relationsarbete i skolan*. Lund: Studentlitteratur. 192 s.

Åhs, Olle. (1998). *Bortom bråk och hårt klimat – om att utveckla social förmåga i förskola och skola*. Stockholm: Runa. 135 s.

Litteraturlistan reviderad 2008-05-21